

moje vrstice, se zahvalim za njih sprejem in ostanem z obljubo, da se kmalu spet oglasim, vedno Vaš zvest
Gustl od Savinje.

Od Kapele okraj Gornja Radgona. Napredni kmetje! Kakor Vam je znano, se ima vršiti v kratkem volitev okrajnega odbora. Večina volilcev vas toraj opozarja, da bomo na dan volitve odločno nastopili in volili može, kateri imajo ljubezen in spoštovanje do našega že tako zatiranega kmetijskega stana. Nikogar pa naj ne zmoti tista fina pogrnjena klerikalna miza, pri katerej se bo točilo vino in pivo, zavživala se najboljša jedila v propad kmetov. Proč toraj s konzumnimi direktorji, proč s tistimi, kateri okoli farovžev lazijo in svoje žejne grle napajajo. Ti ne bodejo gledali naj si bo potem voljen celo cekmešter ali kaka druga klerikalna oseba, ako bode le znal kimati, piti in jesti in pa žnjimi glasovati. Kteri bode pa izvoljeni za ude okrajnega zastopa, volite ednoglasno dosedajnega načelnika gospoda Franca Vračka, kmeta v Orehovcih. Tukaj ne bomo razlagali zaslug, katere nam je za ves gornji Radgonski okraj sploh storil, to je že itak vsakemu znano. Toraj volilci, na dan volitve združenimi močmi nastopimo proti klerikalni druhalni in zmaga je gotovo naša! Naš načelnik naj bo gospod Vračko, ne pa Zvonček v Ivanjcih in ne Tonček pri Kapeli.

Volilci od Kapele.

Iz Ljutomera. Dne 15. avgusta tega leta se je praznovala v Ljutomeru ustanovitev mürskega sokola. K tej ustanovitvi se je po napovedbi ljutomerških hujšakačev naglasilo 1800 oseb; vsled tega so tudi naročili pri železnici veliko vagonov, da bi bilo mogoče pripeljati goste v Ljutomer. Pa kaj so doživeli ljutomerški modrijani? Na kolodvoru je izstopilo edenajst orožnikov, drugih še niti — petdeset oseb, med katerimi pa še nobenega sokola ni bilo, ampak tri ko fašenki oblečene ženske in nekaj otrok. Kaj pa se v obče veselice tiče, Vam moramo naznati, da je ljutomerški trg izgledal tako, da bi kak sokol umrl in njegovi tovariši bi služili kermine. Servus Karlek, Servus Bžezina! Sploh pa so obsojevali kmetje to počenjanje, katero je bilo zopet namenjeno sami hujškariji. Marsikateri si je strgal iz suknje trak, katerega so mu po sili obesili na suknjo. Pošten slovenski kmet pač ni za take reči. Kaj pa bomo mi kmetje z telovadbo, kaj bodejo žnjo naši sinovje. Telovadbe (turnanje) pripustimo gospodom, kateri morajo celi dan v pisarni sedeti, mi kmetje pa telovadimo (turnamo) raji po naših njivah in travnikih. Boljše je, ako štriglaš kmet doma v hlevu tvoje krave, kakor pa, da se mešaš v take barije.

Kmet naprednjak.

Razne stvari.

Novi papež. Dne 9. t. m. ob 9. uri je bil papež Pius X., (rojen leta 1835, a ne kakor smo po pomoti v zadnjem listu poročali 1838) v baziliki (cerkvi) svetega Petra v Rimu kronan. Več kakor 50 tisoč ljudi je bilo pri tem navzočih. Pred cerkvijo so stali

vojaki, kateri so skrbeli med občinstvom za red. Papež je prišel v spremstvu kardinalov ob 9 uri in sicer peš v baziliko, kjer je bil postavljen za njega prestol. Na ta prestol se je vsel, med tem ko so se kardinali posedli vsak na svoj stol. En kardinal je v kratkih latinskih besedah nagovoril papeža in mu častital, potem so poljubili vsi kardinali za poredi papežu nogo. Nato so šli, papež naprej, vsi v glavno ladjo cerkve svetega Petra. Tukaj je opravil papež kratko molitev in potem daroval sveto mašo. Po tej je molil na glas en kardinal za novega papeža. Po končani molitvi pa je stopil drugi kardinal k papežu ter mu vzel mitro (kardinalsko kapo) raz glave. Kardinal, dijakon Machi, je na glas govoril besede, katere so za kronanje predpisane in djāl na glavo Pija X. papežovo krono, katera se zove tiara. Končno je kronani papež molil na glas za vse navzoče in sploh za vse verne ter jim je podelil svoj blagoslov.

Smodkin pepel kot zdravilo. Znano je, da je salmijakova kislina dobro sredstvo proti piku ose, čebele, škorpiona itd. Ker pa tega zdravila ni vedno pri roki, je dobro ako pičeno mesto posipljemo s pepelom od smodke (cigare) ali tobačnim pepelom. Na ta pepel kapnimo vode ali sploh kake tekočine ter s to zmesjo nadržnimo rano. Rana vsled tega niti ne bode niti ne oteče.

Zdrav kraj. V občini Donnersbachwald na Gorenjem Štajerskem letos še niso imeli nebenega mrliča, dasi je občina prav velika.

Za ugonobitev „kiseljaka.“ Kakor smo že zadnjič pisali v naših „gospodarskih stvareh“ povzročila takozvana gosenica „kiseljak“ jako mnogo škode na grozdju. Seveda jo je jako težko ugonobiti. Pisali smo tudi, da se jej pride kaj lahko do živoga, ako se polovijo metulji, kateri so vzrok tega škodljivca. Sedaj se je iznašla jako primerna svetilnica, s katero se lahko polove taki metulji in še drugi trsju škodljivci mrčesi. Dobi se taka svetilnica za primeroma malo svoto denarja pri gospodu Franku, kleparju (Spengler) v Ptuj.

Spanje malih otrok. Navada je, da se mali otroci navadno popoldan, ako je vročina, čutijo trudni. Mati jih položi v posteljo, ne da bi jim slekla obleko. Otrok zaspi, a obleka povzročuje na njem ne le jako mnogo znoja, temveč tudi zabrani, da se ne more kri po žilah prosto pretakati. Tako spanje je za mlado bitje jako škodljivo, da, celo nevarno. Mati sleči otroka, ako ga položiš v posteljo, drugače je boljše, da mu spanje po dnevu zabraniš.

Zunanje novice.

Biki in blagoslov. „Ali so brizgalnice napravile katoliške cerkve.“ Pod tem naslovom poroča „Slovenski Narod“ iz dne 25. p. m. jako zanimivo dogodbico izpred sodišča. Tožen je bil namreč dijak Franc Martinec iz Prosnic, ker se je dne 1. rožnika t. l. ob priliki blagoslovljenja ognjegasnih brizgalnic dobesedno izrazil: „Ako se že brizgalnice blagoslovljajo, naj bi se potem še blagoslovljali tudi biki, da bi

ljudje dobili dobrih telet in krav". To je bila prava prav umestna opomba. A vendar je državno sodništvo v Olomucu dvignilo proti omenjenemu obtožbo češ, da je z gori navedenimi besedami hotel blatiti naprave katoliške cerkve. Deželno sodišče pa je obtoženca popolnoma oprostilo dokazoč, da je z imenovanim stavkom dal samó izraza svojemu osebnemu prepričanju, da se stvari morda bolj sodijo za blagoslovljenje, nego za kaznivo, da toraj s to njegovo sodbo ni bila nikoli ponižana katoliška cerkev. — Ta razsodba je za naše razmere važna in treba bode, da si jo zapomnimo. Saj se tudi pri nas cerkveni blagoslov zlorablja v vse mogoče svrhe in na vse načine.

Tri zvone naenkrat ukradli. Iz zvonika nekega katoliškega samostana na Rusovskem so tatovi v eni noči zadnjega tedna tri zvone ukradli. Žalibog, da se ne poroča ali so gospodje tatovi gredoč vzeli tudi par starih seboj.

Grozen zločin se javlja iz vasice Šalajevska na Rusovskem. Tam je zgorelo 33 deklet v nekem hišju. Delale so pri neki grajščini in so se pustile od oskrbnika zaprti v škedenj, da bi tam prečakale, in bi bile varne pred zasledovanjem možkih. Ko so se radi tega tako jezili, da so škedenj užgali. Dekleta niso mogle iz njega odbežati in so zgorele.

Svinje požrle otroka. V Molovini je pustila kmetica Stankov pet tednov staro deklico v zibelki na dvorišču. V dvorišče so prišle svinje ter so otroka požrle.

Ni se mu dovolilo. Pri rimski policiji se je oglasil neki mož in prosil dovoljenja, da sme v Rimu na Colonna odpreti sobo, kjer bi se lahko stavilo, da bo izvoljen papežem. V svoji prošnji je mož izjavil, da take stave niso bile vedno samo pri navadni, nego da je v 15. in v 16. stoletju rimska oblast sama dovoljevala, da se je pri volitvi papeža uprizarjalo stavljenje. Policija je prošnjo zavrnila, dasi je mož hotel polovico dobička prepustiti cerkvi.

Mlada nevesta. V Atenah na Grškem je vladalo v nedeljo veliko razburjenje v nekem mestnem oddelku. Na 9-letna deklica bi se imela poročiti z 25-letnim mladeničem. Pop, ki je bil pozvan v hišo, da poroči za otroka, se je branil, dasi je imel dovoljenje škofa. Šli so toraj k temu, ki je poroko hotel dovoliti, med tem pa svetoval, naj se izvrši poroka, da se ne bodo sosede preveč razburjali. In res je otroče poročilo zvečer s svojim izvoljencem.

Brez sovražnika. Španski državnik Narvaez je od leta 1844 do leta 1868 večkrat ministrski predsednik in seveda vedno le tačas, dokler ni bil izvoljen iz dežele popihati. Ko se mu je bližala tretja ura njegovega življenja, poklical je k sebi nekega pobožnega duhovnika, da bi ga pripravil za smrt. Ko sta že vse opravila, zahteva duhovnik, naj ga vstavi vsem sovražnikom. Narvaez pa je začel se moliti in obračati in mrmrati. Ko ga še nato enkrat vprašal duhovnik, da se mora vdati božjim zapovedim, je rekel jecljaje, da nima nobenega sovražnika.

„Saj ni—mam no—be—ne—ga so—vraž—ni—ka, saj sem ven—dar pu—stil vse svo—je sovraž—ni—ke po—stre—li—ti“ je nadaljeval že napol nezavesten.

Razsekali ga so. 16 letna Katarina, hči posestnika Ambroža Nagyo v Bodonyju pri Aradu na Ogrskem, je bila nekega popoldne sama v zelniku. Kar naenkrat se ji je približal neznan mladenič in jo prosil malo vode. Deklica mu je takoj ponudila vrč, v katerem je bilo z vodo mešano vino. Ko se je tujec napil, zgrabil je nenadoma deklico, jo vlekel na bližnjo njivo, na kateri je rasla visoka turšica, in jo posilil. Deklica je tekla takoj potem, ko se je tujec odstranil, k očetu, ki je delal z nekoliko delavci na bolj oddaljenem polju, in mu vse povedala. Kmet jo je seveda takoj udaril s svojimi ljudmi za zločincem, katerega je pa dohitel šele čez dve uri. Ko je tujec videl, da ne more uiti, vrgel se je na kolena pred očeta deklice in ga prosil, naj ga ne ubije na kar je kmet odgovoril, da se more tak zločin poravnati le s krvjo in nato ukazal svojim ljudem, naj tujca ubijejo. Delavci so takoj planili nanj s srpi, kosami in drugim orodjem ter so ga na kose razsekali, tako da orožniki, ki so potem prihiteli na lice mesta, niso mogli dognati, kdo bi bil tujec, ker ni imel nikakih papirjev pri sebi in je bil njegov obraz popolnoma razsekan.

Trden želodec ima neki kmetski fant, ki je meseca maja vstopil v bolnico Sv. Jožefa v Parizu. Zdravniki so kmalu opazili, da mora imeti nekaj v želodcu. In res so našli v njegovem želodcu pri operaciji več žlic, vilice, žebelje, ključ, dolgo šivanjo, kos glavnika in še mnogo drugega, vsega skupaj 25 predmetov, ki so bili 230 gramov težki. Bolnik je sedaj popolnoma zdrav. Priznal je, da je požrl že pred več leti vse te predmete, da bi se na ta način usmrtil, ker je mačeha z njim grdo ravnala. Svojemu trdnemu želodcu se ima zahvaliti, da je ostal pri življenju.

Gospodarske stvari.

Trtni pikec. Tudi to je jedna onih glivičnih bolezni, ki napadajo naše koristne rastline na jako različne načine. Marsikje jo imenujejo z njenim francoskim imenom „antraknoza“; a bolj znano, zlasti spodnještajerskim viničarjem je njeno slovensko ime „pikec“. Ta bolezen zamore včasih, posebno po bolj zaprtih legah in v vinogradih s težko zemljo precejšnjo škodo napraviti. Že v zgodnji pomladi se pokažejo na mladih listih, poganjkih in na viticah, pozneje tudi na jagodah majhne, rujave, v sredi belkaste vglobljene lise, ki se polagoma razširjajo in združijo. Listi se posušijo na bolnih mestih in dobijo luknje, ki so videti, kakor bi bile izžgane, kakor bi jih bili naredili z užigalnikom; sčasoma se morajo listi tudi popolnoma posušiti. Na to se nanaša tudi ime „črni pikec“. Napadeni poganjki in grebeni pa se nam zdé, kakor bi bili kozavi, skrivijo se in porjavijo ter odmrjejo naposled. Jednake brazgotine se naredé tudi na jagodah, ki se posušijo in odpadajo,